

TBMM

(S. Sayısı: 585)

D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının ve Anılan Anlaşmanın Ekini Oluşturan D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına (TTA) İlişkin Menşekurallarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/778)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1748/4529

13/11/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 18/9/2009 tarihinde kararlaştırılan "D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının ve Anılan Anlaşmanın Ekini Oluşturan D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına (TTA) İlişkin Menşekurallarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya, Pakistan ve Türkiye'den oluşan Gelişen Sekiz Ülke (Developing Eight/D-8), üyeleri arasında kalkınmaya yönelik işbirliğini artırmak ve ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla 15 Haziran 1997 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi ile kurulmuştur.

Sekreteryası İstanbul'da bulunan D-8, ticaret, sanayi, bilgi ve iletişim, finans, bankacılık ve özelleştirme, tarımsal kalkınma, bilim ve teknoloji, yoksullukla mücadele ve insan kaynakları, tarım, enerji, çevre, sağlık, turizm ve kültür konularını öncelikli faaliyet alanları olarak belirlemiştir.

Ticaret, hızlı ekonomik büyüme ve kalkınma sürecinden geçen D-8 üyesi ülkeler açısından en somut işbirliği alanlarından biri durumundadır. Bu alanda sürdürülen çalışmalar kapsamında Endonezya/ Bali'de düzenlenen D-8 Beşinci Zirve Toplantısı sırasında, "D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması" Ülkemiz adına 13 Mayıs 2006 tarihinde imzalanmıştır .

D-8 üyeleri arasındaki ticaretin artırılmasını ve çeşitlendirilmesini hedefleyen Tercihli Ticaret Anlaşması uyarınca, tarife indirimi yapılacak ürünlerin kapsamı, tarife oranları %10'un üzerinde olan tüm Armonize Sistem satırlarının %8'i olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, en az gelişmiş ülke durumundaki D-8 üyeleri (Bangladeş) 8 yıl içinde, diğer üyeler ise 4 yıl içinde %25'in üzerindeki tarife oranlarını %25'e, %15-25 arasındaki tarife oranlarını % 15' e ve % 10-15 arasındaki tarife oranlarını % 10' a indireceklerdir.

Ayrıca, Tercihli Ticaret Anlaşması ile üye ülkelerin birbirlerine uyguladıkları tarife dışı ve tarife benzeri engellerin kaldırılması, bu suretle ticaretin mümkün olduğu ölçüde serbestleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Anlaşma, ticari ilişkilerin geliştirilmesine yönelik olarak en üst düzeyde düzenli istişarelerde bulunulabilmesini teminen, üye ülkelerin dış ticaretten sorumlu bakanlarından oluşacak bir D-8 Bakanlar Konseyi'nin kurulmasını da öngörmektedir.

D-8 üyeleri arasında ticaret alanındaki işbirliği, Yüksek Düzeyli Ticaret Uzmanları Grubu bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, Yüksek Düzeyli Ticaret Uzmanları Toplantısının sonucusu, Malezya'da düzenlenen D-8 Altıncı Zirvesi sırasında, 3 Temmuz 2008 tarihinde yapılmıştır.

Toplantı sonucunda Tercihli Ticaret Anlaşması'nın ekini teşkil edecek olan "D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına (TTA) İlişkin Menşe Kuralları" 6 üye ülke (Endonezya, İran, Malezya, Nijerya, Pakistan ve Türkiye) tarafından kabul edilmiştir. Bangladeş ve Mısır ise Menşe Kuralları düzenlemesine daha sonra taraf olacakları yönünde beyanda bulunmuşlardır.

D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması'nın işlerlik kazanabilmesi için, ekini teşkil eden Menşe Kuralları düzenlemesi ile birlikte en az 4 üye ülke tarafından onaylanması gerekmektedir. Tercihli Ticaret Anlaşması bugüne kadar sadece İran ve Malezya tarafından onaylanmış olup, D-8 faaliyetlerine liderlik eden Ülkemizin Anlaşmayı bir an önce onaylamasının, diğer taraf ülkeleri de harekete geçireceği düşünülmektedir.

Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ile tesis edilen Gümrük Birliği ilişkisi uyarınca aralarında D-8 üyesi ülkelerin de bulunduğu üçüncü ülkelere uyguladığı gümrük vergilerini 1996 yılından itibaren önemli oranda düşürmüştür. Türkiye'nin sanayi ürünlerinde üçüncü ülkelere uyguladığı ortalama gümrük vergisi oranı 2008 yılı itibariyle %4,2'dir.

Buna karşılık, özellikle Bangladeş, İran, Nijerya, Pakistan gibi D-8 üyesi ülkelerin Ülkemize uyguladığı gümrük vergisi oranları ise yüksek bulunmaktadır. D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi ile bu dengesizlik kısmen giderilebilecek, üretici ve ihracatçılarımız için yeni pazara giriş imkanları oluşturulabilecektir.

İç piyasalarını yüksek vergilerle koruyan söz konusu ülkelerin Anlaşma hükümlerine göre gerçekleştirecekleri tarife indirimlerinin ihracatçılarımızın anılan pazarlara daha rahat girmesini sağlayacağı, buna ilaveten, Anlaşmaya taraf olmayan üçüncü ülkeler karşısında rekabet avantajı sağlayacağı düşünülmektedir. Böylece, Anlaşmanın imzalandığı 2006 yılında 2,2 milyar dolar olan D-8 ülkelerine yönelik toplam ihracatımızın, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile beraber artacağı öngörülmektedir.

Diğer taraftan, D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması, Türkiye'nin AB yükümlükleri ile de uyumludur. Zira Ülkemiz, Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) oranlarının altına inmeyecek tercihli ticaret düzenlemeleri yapmakta prensip olarak özgürdür.

Anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin tarifelerinde yapılacak indirimler sonucunda ulaşılması öngörülen maksimum tarife oranının % 10 olduğu dikkate alındığında, bu yükümlülüğün OGT oranlarının üzerinde olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması uyarınca yapılacak tarife indirimleri sonucunda, diğer ülkelerin özellikle sanayi ürünleri için uygulanan tarifeleri önemli oranda azalacak, Ülkemizin ise zaten düşük olan sanayi ürünleri tarifelerinde herhangi bir indirime gidilmeyecektir.

Bu itibarla, "D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması"nın Türkiye'ye ilave bir mali külfet getirmeksizin, üye ülkelere yönelik ihracatımızın artırılmasını ve bu ülkelerle ticari ilişkilerimizin geliştirilmesine katkı sağlayacağı, dolayısıyla da ulusal çıkarlarımıza uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

30 Kasım 2010

Esas No.: 1/778

Karar No.: 103

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 13/11/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlık tarafından 23/11/2009 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının ve Anılan Anlaşmanın Ekini Oluşturan D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına (TTA) ilişkin Menşe Kurallarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 25/11/2010 tarihli 19 uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması'nın D-8 üyesi ülkeler arasındaki ticaretin artırılması ve çeşitlendirilmesi amacıyla hazırlandığı, bu Anlaşma'nın eki olarak Menşe Kuralları'nın da Tercihli Ticaret Anlaşması'nın işlerlik kazanabilmesi için onaylanması gerektiği ve Tasarının bu amaçlarla hazırlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşma'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte, ticaretin geliştirilmesi amacıyla D-8 üyesi devletler arasında Bakanlar Konseyi'nin kurulacağı,

- Ülkemizin, Avrupa Birliği ile olan Gümrük Birliği ilişkisinden dolayı aralarında D-8 üyesi ülkelerin de bulunduğu bazı ülkelere uyguladığı gümrük vergilerinin bu ülkeler tarafından Ülkemize uygulanan gümrük vergilerinden düşük olduğu, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi ile bu konuda olumlu gelişmeler yaşanacağı,

- Anlaşma ve Eki'nin Ülkemizin Avrupa Birliği yükümlülükleri ile uyumlu olduğu,

- Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi halinde ilave mali külfete katlanmaya gerek olmaksızın D-8 üyesi ülkelere olan ihracatımızın artacağı

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oybirliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi ŞANVERDİ ve Mardin Milletvekili Gönül Bekin ŞAHKULUBEY'in Komisyon raporu üzerinde özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Manisa	Bursa	Hatay
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ufuk Uras</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Ergun</i>	<i>Şaban Dişli</i>	<i>Necip Taylan</i>
Muğla	Sakarya	Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**D-8 ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASININ
VE ANILAN ANLAŞMANIN EKİNİ
OLUŞTURAN D-8 ÜYESİ DEVLETLER
ARASINDA TERCİHLİ TİCARET
ANLAŞMASINA (TTA) İLİŞKİN MENŞE
KURALLARININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

**D-8 ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASININ
VE ANILAN ANLAŞMANIN EKİNİ
OLUŞTURAN D-8 ÜYESİ DEVLETLER
ARASINDA TERCİHLİ TİCARET
ANLAŞMASINA (TTA) İLİŞKİN MENŞE
KURALLARININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- (1) 13 Mayıs 2006 tarihinde Endonezya’da imzalanan “D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması”nın ve anılan Anlaşma’nın ekini teşkil etmek üzere 4-8 Temmuz 2008 tarihlerinde Malezya’da kabul edilen “D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına (TTA) İlişkin Menşe Kuralları”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

N. Ergün

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı V.

E. Günay

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı V.

B. Arınç

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı V.

R. Akdağ

Devlet Bakanı V.

H. Yazıcı

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

**GELİŞEN 8 ÜLKE
D-8**

D-8 ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI

D-8 ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI

İçindekiler Önsöz

Madde 1	: Tanımlar
Madde 2	: Amaçlar
Madde 3	: Genel İlkeler
Madde 4	: Kapsam
Madde 5	: Tarife İndirim Yöntemi
Madde 6	: Taviz Listeleri
Madde 7	: En Çok Kayırılan Ülke Muamelesi
Madde 8	: Ulusal Muamele
Madde 9	: Tarife Benzerleri
Madde 10	: Tarife Dışı Engeller
Madde 11	: Tavizlerin Değerinin Korunması
Madde 12	: Menşe Kuralları
Madde 13	: Anti-damping & Telafi Edici Önlemler
Madde 14	: Korunma Önlemleri
Madde 15	: Standartlar, Teknik Düzenlemeler ve Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri
Madde 16	: Uluslararası ve Bölgesel Örgütler ve Gruplar ile İşbirliği
Madde 17	: Diğer Anlaşmalar ile İlişki
Madde 18	: Ödemeler ve Transferler
Madde 19	: Reeksport ve Kıtlık
Madde 20	: Ödemeler Dengesinin Korunmasına Yönelik Kısıtlamalar
Madde 21	: Genel İstisnalar
Madde 22	: Güvenlik İstisnaları
Madde 23	: Şeffaflık
Madde 24	: Teknik Yardım
Madde 25	: Danışmalar
Madde 26	: Anlaşmazlıkların Halli
Madde 27	: Gözetim Komitesi
Madde 28	: Ticaret Bakanları Konseyi
Madde 29	: Sekreteryaya
Madde 30	: Değişiklikler ve Gözden Geçirme
Madde 31	: Tavizlerin Değiştirilmesi
Madde 32	: Çekilme ve Geçerlilik
Madde 33	: Ekler ve Protokoller
Madde 34	: Yürürlüğe Giriş

D-8 ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI

ÖNSÖZ

Bangladeş Halk Cumhuriyeti; Mısır Arap Cumhuriyeti; Endonezya Cumhuriyeti; İran İslam Cumhuriyeti; Malezya; Nijerya Federal Cumhuriyeti; Pakistan İslam Cumhuriyeti; Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri (Bundan böyle Âkit Üyeler olarak anılacaktır).

Eskiden beri var olan dostluk ve kardeşliklerinin **BİLİNCİNDE** olarak;

Bu Anlaşmanın aralarındaki ekonomik ve ticari ilişkiler için yeni bir ortam yaratacağını **ÜMİT EDEREK**;

Yakın ekonomik ortaklıklarının güçlendirilmesinin ekonomik ve özel yararlar getireceğini ve halklarının yaşam standartlarını geliştireceğini **KABUL EDEREK**;

Karşılıklı ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişmesinin dünya barışını ve istikrarını destekleyeceğini **GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK**;

Bu düzenlemenin tedricen genişleyeceğine ve yeni karşılıklı menfaat alanlarına yayılacağına **İNANARAK**;

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olmayan Âkit Üyelerin DTÖ katılım sürecini izlemeye devam etmesini ve DTÖ üyesi olan Âkit Üyelerin uygun çabalar vasıtasıyla bu ülkelerin katılımlarını kolaylaştırmasını ve desteklemesini **KARARLAŞTIRARAK**;

Âkit Üyelerin diğer ikili, bölgesel veya çok taraflı anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerinin bu Anlaşmanın hükümlerinden etkilenmeyeceğini **DÜŞÜNEREK**;

Ekonomilerinin daha fazla gelişmesini desteklemek amacıyla ticareti yapılan malların çeşitlendirilmesine duyulan ihtiyacı **VURGULAYARAK**;

Ticaretteki engellerin aşamalı olarak indirilmesi ve ortadan kaldırılmasının ticaretin gelişmesine de katkıda bulunacağını **KABUL EDEREK**;

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

Madde 1
TANIMLAR

Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda;

- a. "Üye Devletler", D-8'in Üye Devletlerini ifade etmektedir.
- b. "Âkit Üyeler", bu Anlaşmayı onaylamış Üye Devletler anlamına gelmektedir.
- c. "Tarifeler", Âkit Üyelerin ulusal tarife listelerinde belirtilen gümrük veya ithalat vergileri anlamına gelmektedir.
- d. "Tarife benzerleri", benzer yerli ürünler üzerine konulan dolaylı vergi ve harçlar değil, dış ticaret işlemlerinden sadece ithalat üzerine konulan ve bir tarife gibi etkiye sahip olan, tarifeler haricindeki sınır harçları ve ücretleri/vergileri anlamına gelmektedir. Verilen belirli hizmetlere tekabül eden ithalat harçları tarife benzeri önlemler olarak değerlendirilmez.
- e. "Tarife dışı engeller", ithalatı kısıtlayıcı veya Âkit Üyeler arasındaki ticareti önemli ölçüde bozucu etkisi olan tarife ve tarife benzerleri dışındaki herhangi bir önlem, düzenleme veya uygulama anlamına gelmektedir.
- f. "Mallar", Armonize Mal Tanımlama ve Kodlama Sisteminde düzenlenmiş olanları ifade etmektedir.
- g. "Tercihli muamele", Âkit Üyeler tarafından herhangi bir tarife, tarife benzeri ve tarife dışı engel uygulamasında sağlanan taviz veya ayrıcalık anlamına gelmektedir.
- h. "Ciddi zarar", tercihli ithalattaki önemli artışın, kazançlar, üretim veya istihdam üzerinde kısa dönemde sürdürülemez derecede fazla kayba yol açtığı durumlarda, aynı veya benzer ürünleri üreten yerli endüstrinin uğradığı önemli hasar anlamına gelmektedir. İlgili yerli endüstriyi etkileyen ithalat için yapılacak incelemeler, bu yerli endüstrinin durumuyla ilgisi olan ekonomik faktörlerin ve endekslerin değerlendirmesini de içerecektir.
- i. "Ciddi Zarar Tehdidi", tercihli ithalattaki önemli artışın, halihazırda mevcut olmamakla birlikte, yerli mallara yakında Ciddi Zarar vermesi beklenen bir mahiyette olduğu durum anlamına gelmektedir. Ciddi Zarar tehdidinde ilişkin karar, sadece iddia, varsayım veya uzak yahut farazi olasılığa dayalı değil, olgulara dayalı olacaktır.
- j. "Kritik Durumlar", yüksek miktardaki tercihli ithalatın, telifisi güç "Ciddi Zarar"a neden olduğu veya neden olma tehdidi oluşturduğu ve hemen harekete geçilmesini gerektiren istisnai bir durumun ortaya çıkması anlamına gelmektedir.
- k. "Yerli sanayi", Âkit Üyelerin topraklarında faaliyet gösteren benzer veya doğrudan doğruya rakip ürünün üreticilerinin tamamı yahut benzer veya doğrudan doğruya rakip ürün hasılatı toplamı, bu ürünlerin toplam yerli üretiminin büyük bir bölümünü oluşturan üreticiler anlamına gelmektedir.
- l. "Damping", bir ürünün diğer Âkit Üye ile ticarete, ihracatçı ülkede tüketime sunulmuş benzer ürünün ticaretin olağan seyri kapsamındaki karşılaştırılabilir fiyatı olan normal değeri veya bu fiyatın olmadığı durumda, benzer ürünün ticaretin olağan seyri kapsamında uygun bir

üçüncü ülkeye ihracattaki karşılaştırılabilir fiyatı yahut bu ürünün menşe ülkedeki üretim maliyetine makul bir satış maliyeti ve karın eklenmesiyle oluşan fiyatın altında bir fiyatla konu edilmesi anlamına gelmektedir.

m. "En Az Gelişmiş Âkit Üye", Birleşmiş Milletler tarafından en az gelişmiş ülke olarak belirlenmiş bir Âkit Üye anlamına gelmektedir.

n. "Gözetim Komitesi", Madde 27'ye göre kurulmuş bir komite anlamına gelmektedir.

o. "Ticaret Bakanları Konseyi (TBK)", Madde 28'e göre kurulmuş bir konsey anlamına gelmektedir.

Madde 2 **AMAÇLAR**

Bu Anlaşmanın amaçları Âkit Üyeler arasındaki ticari ilişkileri özellikle aşağıdakiler vasıtasıyla güçlendirmektir:

- a. Madde 3'te atıfta bulunulan genel ilkeler;
- b. tarifelerin indirimi ve tarife dışı engellerin ve tarife benzerlerinin kaldırılması;
- c. Âkit Üyeler arasında ekonomik ilişkilerin ahenkli gelişmesi yönünde katkıda bulunarak, ticaretin teşvik edilmesi ve artırılması;
- d. Âkit Üyeler arasında adil rekabeti sağlayan şartların oluşturulması;
- e. karşılıklı ticaretin kolaylaştırılması ve dünya ticaretinin artırılmasına katkı sağlanması;
- f. Âkit Üyeler arasında ticaretin sürdürülebilir bir biçimde gelişmesi için daha öngörülebilir ve güvenli bir ortam oluşturulması; ve
- g. Âkit Üyeler arasında ticari alışverişin çeşitlendirilmesinin kolaylaştırılması.

Madde 3 **GENEL İLKELER**

1. Bu Anlaşma aşağıdaki ilkelere uygun olarak yürütülecektir:
  - a. Ekonomik gelişme düzeylerini, dış ticaret, tarife politikaları ve ithalat prosedürlerini göz önüne alarak, tüm Âkit Üyelerin adil bir biçimde faydalanmaları için menfaatlerin genel olarak karşılıklılığı ve ortaklığı; ve
  - b. En Az Gelişmiş Âkit Üyelerin ihtiyaçlarının tanınması; ve
  - c. Müzakereler ve tavizlerin aşamalı biçimde uygulanması.
2. Âkit Üyeler karşılıklı ticareti ve ekonomik işbirliğini geliştirecek ve sürdürececek bir mekanizma kuracak ve geliştireceklerdir.

Madde 4
KAPSAM

Bu Anlaşmanın hükümleri, ulusal tarife taviz listelerinde yer alan ve Âkit Üye menşeli malların ticaretine uygulanacaktır.

Madde 5
TARİFE İNDİRİM YÖNTEMİ

1. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, Âkit Üyeler:

- (a) Bu Anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin ithalatında uygulanan tarife oranlarını Gözetim Komitesinin onayı olmaksızın yükseltmeyecektir;
- (b) Uygulanan tarife oranları ile ilgili olarak birbirlerini bilgilendirecektir;
- (c) Ulusal tarife listelerinde belirtilen mallara uygulanan tarife oranlarını aşağıda belirtilen yöntemlere uygun olarak indirecektir:
  - i. Tarife indirimi, her bir Âkit Üyenin tarife oranları %10'un üzerinde olan Armonize Sistem satırlarının toplamının %8'ini kapsayacaktır.
  - ii. Tarife indirim yöntemi aşağıdaki şekilde olacaktır:

En Az Gelişmiş Ülkeler tarafından sekiz yılda sekiz eşit oranda ve diğer Âkit Üyeler tarafından ise dört yılda dört eşit oranda,

- o %25'in üzerindeki %25'e indirilecektir;
- o %15'in üzerinde ve %25'e kadar olanlar %15'e indirilecektir; ve
- o %10'un üzerinde ve %15'e kadar olanlar %10'a indirilecektir.

2. Âkit Üyeler, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, mal listelerini yıllık indirim oranlarıyla birlikte D-8 Sekreteryasına bildirecektir.

3. Âkit Üyeler, ürün kapsamını genişletmek ve/veya tavizleri derinleştirmek ve süreyi kısaltmak amacıyla bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden üç yıl sonra tarifelerini gözden geçirecektir.

Madde 6
TAVİZ LİSTELERİ

Âkit Üyeler arasında müzakere edilen ve değişimi yapılan taviz listeleri, tamamlayıcı bir parça olarak bu Anlaşmaya eklenecektir.

Madde 7
EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE MUAMELESİ

1. Bu Anlaşmaya göre müzakere edilmiş tavizlerin değişimi, en çok kayrılan ülke (MFN) esasına göre yapılacak ve yararları tüm Âkit Üyelere tahakkuk edecektir.
2. Her bir Âkit Üye, tarife, tarife benzerleri, tarife dışı engeller ve ticaretle bağlantılı diğer kural ve düzenlemelere dair herhangi bir devlete veya gümrük bölgesine tanınmış veya tanınacak olan muameleden daha az elverişli olmayan muameleyi diğer tüm Âkit Üyelere tanıyacaktır. Bu paragrafın hükümleri, diğer ikili ve bölgesel ticari anlaşmalar kapsamında verilen veya verilecek olan tavizlere uygulanmayacaktır.

Madde 8
ULUSAL MUAMELE

Bir Âkit Üye tarafından ithal edilmiş olan herhangi bir Âkit Üyenin mallarına, kanunlar, düzenlemeler ve bu malların satışını, satışa sunumunu, alımını, nakliyesini, dağıtımını veya kullanımını etkileyen şartlar bakımından, ulusal menşeli benzer mallara tanınan muameleden daha az elverişli olmayan muamele tanınacaktır.

Madde 9
TARİFE BENZERLERİ

1. Âkit Üyeler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, En Az Gelişmiş Ülkeler sözkonusu olduğunda ise üç yıl içerisinde, indirim tabi mallara uygulanan tarife benzerlerini ortadan kaldıracaktır. En Az Gelişmiş Ülkeler için bu süre, Ticaret Bakanları Konseyine bir başvuru yapılırsa ve bu başvuru onaylanırsa uzatılabilir.
2. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, Anlaşma kapsamında tarife indirimine tabi mallara yönelik olarak yeni tarife benzerleri getirilmeyecek veya halen uygulananlar artırılmayacaktır.

Madde 10
TARİFE DIŞI ENGELLER

1. Âkit Üyeler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, En Az Gelişmiş Ülkeler sözkonusu olduğunda ise üç yıl içerisinde, tarife indirimine tabi mallara uyguladıkları tarife dışı engelleri ortadan kaldıracaktır. En Az Gelişmiş Ülkeler için bu süre, Ticaret Bakanları Konseyine bir başvuru yapılırsa ve bu başvuru onaylanırsa uzatılabilir.
2. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, Anlaşma kapsamında tarife indirimine tabi mallara yönelik olarak yeni tarife dışı engeller getirilmeyecek veya halen uygulananlar artırılmayacaktır.

Madde 11
TAVİZLERİN DEĞERİNİN KORUNMASI

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, hiçbir Âkit Üye, tarife, tarife benzeri, tarife dışı engel veya herhangi bir diğer kısıtlayıcı önlem uygulamak suretiyle Anlaşma kapsamında verilen tavizlere halel getirmeyecek veya bunları iptal etmeyecektir.

Madde 12
MENŞE KURALLARI

Ulusal taviz listelerinde yer alan mallar, bu Anlaşmaya eklenecek ve Anlaşmanın tamamlayıcı bir parçasını teşkil edecek menşe kurallarını karşıladıkları takdirde tercihli muamele için gerekli şartları haiz olacaktır.

Madde 13
ANTI-DAMPİNG VE TELAFİ EDİCİ ÖNLEMLER

Âkit Üyeler, damping veya ihracat sübvansiyonlarına karşı tedbir almak için, anti-damping ve telafi edici önlemler uygulama hakkına sahip olacaktır.

Madde 14
KORUNMA ÖNLEMLERİ

1. Bu Anlaşmada yer alan bir tercih uyarınca tavize konu herhangi bir ürün, Âkit Üyelerin topraklarına, yerli endüstrinin ciddi zarar görmesine neden olacak veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak biçimde ithal edilirse, Âkit Üyeler korunma önlemleri uygulama hakkına sahip olacaktır.

2. Korunma önlemleri uygulamadan önce, bu tür bir önlem uygulama niyetinde olan Âkit Üye, soruna Âkit Üyeler tarafından kabul görebilecek bir çözüm aranması amacıyla durumun etraflıca incelenmesi için gereken tüm bilgileri Gözetim Komitesine sunacaktır. Âkit Üyeler, bu tür bir çözüm bulmak amacıyla Gözetim Komitesi bünyesinde derhal danışmalarda bulunacaklardır. Âkit Üyeler, danışmalar sonucunda 30 gün içerisinde bir anlaşmaya varmazlarsa, Âkit Üye korunma önlemlerini geçici olarak uygulayabilir.

Madde 15
STANDARTLAR, TEKNİK DÜZENLEMELER VE SAĞLIK VE BİTKİ SAĞLIĞI ÖNLEMLERİ

1. Âkit Üyeler, teknik düzenlemeler, uygunluk değerlendirme prosedürleri ve standartların, karşılıklı ticarete yönelik engeller oluşturulması veya yerli üretimin korunması amacıyla hazırlanmaması, kabul edilmemesi veya uygulanmamasını sağlayacaklardır.

2. Buna göre Âkit Üyeler aşağıdaki hususları sağlamalıdır:

(a) herhangi bir sağlık veya bitki sağlığı önlemi, ilgili bilimsel bilginin mevcudiyeti ve bölgesel şartlar göz önünde bulundurularak, sadece insan, hayvan veya bitki hayatını veya sağlığını korumak için gerekli olduğu ölçüde uygulanır, bilimsel ilkelere dayalı olur ve yeterli bilimsel kanıt olmaksızın sürdürülmez.

(b) teknik düzenlemeler, karşılıklı ticarete yönelik gereksiz engeller yaratma amacıyla veya etkisiyle hazırlanmaz, kabul edilmez veya uygulanmaz. Bu amaçla, teknik düzenlemeler, önlem alınmamasının yaratacağı riskler göz önünde bulundurularak, meşru bir amaca ulaşmak için gerekenden daha fazla ticareti sınırlayıcı olmayacaktır. Bu meşru amaçlar, diğerlerine ilaveten, Madde'de (istisnalar) tanımlananlar olup; yanıltıcı uygulamaların önlenmesi; çevrenin korunmasıdır. Bu riskleri

değerlendirirken dikkate alınan ilgili unsurlar, diğerlerine ilaveten, mevcut bilimsel ve teknik bilgi, ilgili işleme teknolojisi veya malların amaçlanan nihai kullanımlarıdır.

3. Âkit Üyeler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler, Sağlık ve Bitki Sağlığı standartları ve Âkit Üyelerin mallarının sertifikasyonunu yapan test laboratuvarlarının akreditasyonu alanlarında Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları geliştirmek üzere müzakerelere başlayabilirler.

Madde 16

ULUSLARARASI VE BÖLGESEL ÖRGÜTLER VE GRUPLAR İLE İŞBİRLİĞİ

Âkit Üyeler, ticareti geliştirmek amacıyla, uygun olduğu hallerde, uzmanlaşmış kuruluşları ve diğer uluslararası ve bölgesel ticari ve ekonomik örgütler ve gruplar ile işbirliğine yönelik düzenlemeler yapmayı kabul etmektedir.

Madde 17

DIĞER ANLAŞMALAR İLE İLİŞKİ

Anlaşmanın hükümleri, Madde 5'te ortaya konulan önlemlere bakılmaksızın, herhangi bir Âkit Üye tarafından diğer Âkit Üyelere bu Anlaşmanın kapsamı dışında ve üçüncü ülkelere ikili ve bölgesel ticari düzenlemeler yoluyla halihazırda tanınmış olan tavizleri kapsayan tercihli ticaret düzenlemeleri ile ilgili olarak uygulanmayacaktır. Âkit Üyeler, bu düzenlemeler uyarınca vermiş oldukları tavizlere halel getirecek tercihleri, Anlaşma kapsamında vermek zorunda bırakılmayacaktır.

Madde 18

ÖDEMELER VE TRANSFERLER

1. Âkit Üyeler, cari işlemler için serbestçe kullanılabilen para birimleri ile yapılan uluslararası transferler ve ödemeler üzerinde kısıtlamalar uygulamayacaktır.

2. Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, Uluslararası Para Fonu üyelerinin, Fon Anlaşmasının maddelerine uygun olan kambiyo önlemlerinin kullanımı da dahil olmak üzere Fon Anlaşmasının maddeleri kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini, bu Anlaşmanın 20. Maddesi veya Fonun talebi hariç tutulmak üzere, bir Âkit Üyenin, herhangi bir cari işlem üzerinde, o işlemle ilgili taviz listesine aykırı olarak kısıtlama uygulamaması koşuluyla etkilemeyecektir.

Madde 19

REEKSPORT VE KİTLİK

1. Bir Âkit Üyenin, malların bir Âkit Olmayan Üyeden ithalatına ve Âkit Olmayan Üyeye ihracına yönelik bir yasaklama veya kısıtlama kabul etmesi veya uygulaması halinde, bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm bu Âkit Üyeyi:

a. Söz konusu Âkit Olmayan Üyenin bu tür mallarının diğer Âkit Üyelerin toprağından ithalatını sınırlamaktan veya yasaklamaktan; veya

b. Âkit Üyenin mallarının diğer Âkit Üyelerin toprağına ihracı için, malların Âkit Olmayan Üyeye, diğer Âkit Üyelerin toprağında tüketilmeden, doğrudan veya dolaylı yoldan tekrar ihraç edilmemesi şartını koştuktan alıkoyacak biçimde yorumlanmayacaktır.

2. Ek olarak, bu Anlaşmanın hiçbir hükmü, ciddi bir kıtlığı veya kıtlık tehdidini ortadan kaldırmak veya önlemek için herhangi bir Âkit Üye tarafından, ihracatçı Âkit Üye için hayati olan mallar üzerinde ticareti kısıtlayıcı önlemlerin alınmasını ve uygulanmasını engellemeyecektir.

Madde 20

ÖDEMELER DENGESİNİN KORUNMASINA YÖNELİK KISITLAMALAR

1. Ciddi ödemeler dengesi ve dış mali sıkıntılar veya sıkıntı tehditleri durumunda, Âkit Üye, tavizler üstlendiği malların ticaretine, bu tavizlerden kaynaklanan ödemeler veya transferler dahil, kısıtlamalar getirebilir veya uygulayabilir. Ekonomik kalkınma veya ekonomik geçiş sürecindeki bir Âkit Üyenin ödemeler dengesi üzerindeki muayyen baskıların, diğerlerine ilaveten, ekonomik kalkınma veya ekonomik geçiş programlarının uygulanması için yeterli düzeyde mali rezervlerin korunmasını sağlama amacıyla kısıtlamaların kullanılmasını gerektirebildiği kabul edilmektedir.

2. Bu Maddenin 1. Paragrafında atıfta bulunulan kısıtlamalar:

(a) Âkit Üyeler arasında ayırım yapmayacaktır;

(b) Uluslararası Para Fonu Anlaşmasının ilgili maddeleri ile uyumlu olacaktır;

(c) Diğer herhangi bir Âkit Üyenin ticari, ekonomik ve mali çıkarlarına yönelik gereksiz zararlardan kaçınacaktır;

(d) 1. Paragrafta tanımlanan durumlarla mücadele etmek için gerekenden daha fazla olmayacaktır;

(e) Geçici olacak ve 1. Paragrafta belirtilen durum düzelişirken aşamalı biçimde kaldırılacaktır.

Madde 21

GENEL İSTİSNALAR

Bu önlemlerin keyfi ve gerekçesiz ayırım veya Âkit Üyeler arasındaki ticarete gizli bir kısıtlama oluşturacak bir biçimde uygulanmaması şartına bağlı olarak, bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, kamu ahlakı, dini değerler, milli güvenlik, insan, hayvan ve bitki hayatının ve sağlığının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan milli servetlerin korunması, tükenebilir doğal kaynakların ve genetik rezervlerin korunması, altın veya gümüş ile ilgili düzenlemeler ve bir hükümet istikrar planının parçası olarak, fiyatı dünya fiyatının altında tutulan malların ihracına ilişkin düzenlemeler ile gerçekleştirilen, ithalat, ihracat ve/veya transit mallar üzerindeki yasakları ve kısıtlamaları engellemeyecektir.

Madde 22

GÜVENLİK İSTİSNALARI

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, bir Âkit Üyenin güvenlik gerekçeleri ile gerekli olduğunu düşündüğü önlemleri almasına engel teşkil etmeyecektir.

a) gizli bilgilerin asli güvenlik çıkarlarına aykırı biçimde ifş edilmesini önlemek için;

b) asli güvenlik çıkarlarının korunması veya aşağıda belirtilenler gibi uluslararası yükümlülüklerin veya ulusal politikaların uygulanması için;

i. askeri amaçla kullanılmayan mallara ilişkin rekabet koşullarını bozmaması şartıyla silah, mühimmat ve savaş araçları ticaretine ilişkin önlemler ve askeri bir tesise doğrudan veya dolaylı yoldan tedarik amacıyla gerçekleştirilen diğer mallar, maddeler ve hizmetlerin ticaretine ilişkin olanlar; veya

ii. biyolojik ve kimyasal silahların, nükleer silahların veya diğer nükleer patlayıcı düzeneklerin yayılmasının önlenmesine ilişkin olanlar; veya

iii. savaş veya diğer ciddi uluslararası gerginlikler zamanında alınanlar.

Madde 23 **SEFFAFLIK**

Bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olan veya uygulanmasını etkileyen kanunlar, düzenlemeler ve standartlar, spesifikasyonlar ve sertifikasyonlar da dahil olmak üzere genel uygulamaya ilişkin diğer ilgili önlemler, Gözetim Komitesine bildirilecek ve talep üzerine Âkit Üyelere sunulacaktır.

Madde 24 **TEKNİK YARDIM**

En Az Gelişmiş Ülkelerden gelen Teknik Yardım ve işbirliği talebi diğer Âkit Üyeler tarafından olumlu değerlendirilecektir.

Madde 25 **DANIŞMALAR**

1. Her bir Âkit Üye, bu Anlaşmanın uygulanmasını etkileyen herhangi bir hususa dair herhangi bir Âkit Üye tarafından yapılabilecek olan şikayetler ile ilgili danışmalar için olumlu yaklaşım sergileyecek ve yeterli fırsat sağlayacaktır.

2. Bu Anlaşmanın 27. Maddesine göre kurulan Gözetim Komitesi, yukarıdaki 1. Paragrafa göre danışmalar yoluyla tatmin edici bir çözüm bulunamayan herhangi bir konuyu görüşmek üzere, herhangi bir Âkit Üyenin talebi üzerine toplanacaktır.

Madde 26 **ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ**

1. Bu Anlaşmanın yorumlanmasından ve/veya uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir anlaşmazlık, anlaşmazlıkla ilgili olan taraflar arasında öncelikle karşılıklı danışmalar yoluyla dostane biçimde çözümlenecektir.

2. Danışmalara ilişkin talebin alındığı tarihten itibaren 30 gün veya karşılıklı rıza ile tanınan ilave 30 günlük bir süre içinde danışmalar yoluyla anlaşmazlığa bir çözüm bulunamazsa, şikâyetçi olan Âkit Üye, Gözetim Komitesinden, anlaşmazlığı 30 gün içinde bir ad-referendum veya Gözetim Komitesi'nin olağanüstü toplantısı yoluyla çözmesini isteyebilir.

3. Anlaşmazlığın çözülememesi durumunda, Gözetim Komitesi anlaşmazlığı Tahkim Paneline sevk edecektir.

4. Âkit Üyeler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra bir yıl içinde, bu Anlaşmanın eki ve tamamlayıcı bir parçasını oluşturacak olan Tahkim Paneline ilişkin prosedürü kararlaştıracaktır.

Madde 27 **GÖZETİM KOMİTESİ**

1. Âkit Üyelerin üst düzey resmi görevlilerinden oluşan bir Gözetim Komitesi kurulacaktır. Gözetim Komitesi, ilk olarak bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay içinde ve daha sonra Anlaşmanın uygulanmasında kaydedilen ilerlemeyi gözden geçirmek üzere yılda en az bir kere toplanacaktır. Herhangi bir Âkit Üye, D-8 Sekreteryasına ve diğer Âkit Üyelere bildirmek suretiyle olağanüstü toplantı yapılmasını talep edebilir.

2. Gözetim Komitesi, bu Anlaşmanın hükümlerine göre kendisine verilen herhangi bir görevi yerine getirecektir. Gözetim Komitesi, herhangi bir Âkit Üyenin talebi üzerine ve diğer Âkit Üyelerin tamamının onayıyla, bu Anlaşma'nın uygulanmasını etkileyen diğer herhangi bir konuyu da inceleyecektir.

3. Gözetim Komitesi'nin kararları, mümkün olduğu ölçüde oybirliği ile alınacaktır. Oybirliğine varılamadığında, Gözetim Komitesi, toplam oyların üçte iki çoğunluğu ile karar verecektir.

4. Gözetim Komitesi, kurulmasından sonraki altı (6) ay içinde kendi usül kurallarını belirleyecektir. Gözetim Kurulu, gerekli gördüğü takdirde, diğer yardımcı birimler ve uzman gruplar da kurabilir.

5. Gözetim Kurulu, Ticaret Bakanları Konseyi Toplantısına yıllık rapor sunacaktır.

Madde 28 **TİCARET BAKANLARI KONSEYİ**

1. Âkit Üyeler, Bakanlar düzeyinde Ticaret Bakanları Konseyini kuracaktır.

2. Bu Anlaşma'nın amaçları çerçevesinde, Ticaret Bakanları Konseyi politika belirleyen en yüksek organ olacaktır.

3. Ticaret Bakanları Konseyi, Âkit Üyeler tarafından gerekli görüldüğü şekilde ve zamanda toplanacaktır.

Madde 29 **SEKRETERYA**

D-8 Sekreteryası, Ticaret Bakanları Konseyi ve Gözetim Komitesi için sekreterya hizmeti yürütecektir.

Madde 30
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Âkit Üyeler, bu Anlaşma'nın hükümlerini, uygulanmasına ilişkin olarak edinilen tecrübe ve yeni şartları karşılama ihtiyacını göz önünde tutarak tadil edebilirler.
2. Bu Anlaşma, Ticaret Bakanları Konseyi tarafından kabul edilen bir Protokol vasıtasıyla Âkit Üyelerin tamamının karşılıklı rızası ile tadil edilebilir. Bu tür bir Protokol, Âkit Üyelerin tamamının onaylama belgelerini depozitere bildirdikleri tarihten 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.
3. Âkit Üyeler, anlaşmayı daha kapsamlı hale getirmek için gelecekteki ihtiyaçları göz önüne alarak, ticaretin daha da serbestleştirilmesini ve bu Anlaşma'nın genişletilmesini görüşmek için bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden itibaren dört yıl içinde Anlaşma'yı gözden geçirecektir.
4. Bu Madde uyarınca alınan kararlar, Âkit Üyelerin tamamının oybirliği ile işlerlik kazanacaktır.

Madde 31
TAVİZLERİN DEĞİŞTİRİLMESİ

1. Herhangi bir Âkit Üye, tavizin tanıdığı günden itibaren üç yıllık bir süreden sonra, Gözetim Komitesine kendi listesinde yer alan herhangi bir tavizi değiştirme veya geri çekme niyetini bildirebilir.
2. Bir tavizi geri çekme veya değiştirme niyetinde olan Âkit Üye, gereken ve uygun bir tazminat belirlenmesi konusunda anlaşmaya ulaşmak amacıyla, bu tavizin daha önce müzakere edildiği Âkit Üyeler ve Gözetim Komitesi tarafından esaslı veya önemli bir arz çıkarının bulunduğu kararlaştırılabilecek olan diğer Âkit Üyeler ile danışmalara ve/veya müzakerelere başlayacaktır.
3. Bildirimin alınmasından sonraki altı ay içinde ilgili Âkit Üyeler arasında anlaşmaya varılamazsa ve bildirimde bulunan Âkit Üye bu tavizleri değiştirir veya geri çekerse, Gözetim Komitesi tarafından etkilendiği kararlaştırılan Âkit Üyeler, kendi listelerindeki muadil tavizleri geri çekebilir veya değiştirebilir. Bu tür herhangi bir değiştirme veya geri çekme Gözetim Komitesine bildirilecektir.

Madde 32
ÇEKİLME VE GEÇERLİLİK

Bir Âkit Üye, Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra herhangi bir zaman Anlaşmadan çekilebilir. Bu çekilme, Âkit Üyenin Gözetim Komitesine bu yönde yazılı bir bildirimde bulunduğu tarihten altı ay sonra işlerlik kazanacaktır.

Madde 33
EKLER VE PROTOKOLLER

Anlaşma'nın Ekleri ve Protokolleri bu Anlaşma'nın tamamlayıcı birer parçasıdır.

Madde 34
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, depoziter olan D-8 İcra Direktörünün en az dört Üye Devletin onaylama belgelerini aldığı tarihten otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen Hükümetleri tarafından usulüne uygun şekilde yetkilendirilmiş aşağıda imzası bulunan kişiler bu Anlaşma'yı imzalamıştır.

Endonezya, Bali'de 13 Mayıs 2006 tarihinde İngilizce dilinde bir orijinal nüsha olarak hazırlanmıştır.

Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Adına

M. Morshed Khan (Parlamento Üyesi)
Dışışleri Bakanı

Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Fayza Abounaga
Uluslararası İşbirliği Bakanı

Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Mari Elka Pangestu
Ticaret Bakanı

İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Manouchehr Mottaki
Dışışleri Bakanı

Malezya Hükümeti Adına

Dato' Seri Syed Hamid Albar
Dışışleri Bakanı

Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Alhaji Abubakar Tanko
Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı

Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Humayun Akhtar Khan
Ticaret Bakanı

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Kürşad Tüzmen
Devlet Bakanı

Tescil edilmiş gerçek suret

Ayhan Kamel
Büyükelçi
D-8 İcra Direktörü

D-8 ÜYESİ DEVLETLER ARASINDA TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASINA (TTA) İLİŞKİN MENŞE KURALLARI

Bu Kurallar, D-8 Üyesi Devletler arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının (Bundan sonra D-8 TTA olarak anılacaktır) 12'nci maddesine göre, D-8 TTA'ya ilişkin Menşe Kuralları olarak adlandırılır. Bu Kurallar, D-8 TTA'nın ekini ve onun ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

Kural 1

Tanımlar

Bu Kuralların uygulanmasında:

(a) "CIF kıymeti", ithalat limanında eşyanın taşıyıcıdan boşaltıldığı sırada eşya için ihracatçıya gerçekte ödenen veya ödenebilecek fiyat anlamına gelir. Söz konusu kıymet, eşyanın bedelini ve eşyanın varış limanına teslim edilmesi için gereken navlun ve sigortayı kapsar;

(b) "Sevkiyat", ya bir ihracatçıdan bir alıcıya aynı anda gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevk evrakı kapsamında yer alan veya böyle bir evrakın olmaması halinde tek bir fatura kapsamına giren eşya anlamına gelir;

(c) "Gümrük Kıymeti", ithal eşyasının satış bedeli anlamına gelip, ithal ülkesine ihraç amaçlı satışta eşya için gerçekte ödenen veya ödenebilir, diğer toplanan vergiler ve ödenen tutarların da dahil olduğu fiyattır. Eşyanın satış bedeline göre belirlenmediği hallerde gümrük kıymeti, aşağıdaki yöntemlerden biri kullanılarak belirlenecektir:

- i. Aynı eşyanın satış bedeli;
- ii. Benzer eşyanın satış bedeli;
- iii. İndirgenmiş kıymet yöntemi;
- iv. Hesaplanmış kıymet yöntemi; veya
- v. Geri dönüş yöntemi.

(d) "Fabrika Çıkış Fiyatı", ürün için Akit Üye'nin ülkesinde nihai işçilik veya işlemin gerçekleştirilmesini üstlenen imalatçıya fabrika çıkışı itibariyle ödenen, kullanılan bütün madde fiyatlarının dahil edilmiş olduğu, elde edilmiş ürünün ihracında geri ödenen veya ödenecek yurtiçi vergilerin tanziliyle bulunan fiyat anlamına gelir;

(e) "Dolaylı madde", bir eşyanın üretiminde, test edilmesinde veya incelenmesinde kullanılan fakat fiziken eşyaya dahil edilmemiş olan bir eşya ya da eşyanın üretimiyle bağlantılı binaların bakımı veya ekipmanın işletimi ile ilgili bir eşya anlamına gelmekte olup, bunlara aşağıdakiler dahildir:

- i. yakıt ve enerji;
- ii. alet, kalıp ve şekiller;
- iii. bina ve ekipmanların bakımında kullanılan parça ve maddeler;

- iv. yağ, gres, birleştirici maddeler ve üretimde veya bina ve ekipmanların işletilmesinde kullanılan diğer maddeler;
  - v. eldivenler, gözlükler, ayak giyecekleri, elbise, güvenlik ekipmanları ve donanımları;
  - vi. eşyanın test edilmesi veya incelenmesi amacıyla kullanılan ekipman, aygıt ve donanımlar;
  - vii. katalizör ve solventler; ve
  - viii. eşyaya dahil edilmeyen ancak eşyanın üretiminde kullanılmasının üretimin bir parçasını teşkil ettiği makul olarak ispatlanabilecek diğer tüm eşya;
- (f) “Maddeler”, girdi, parça, aksam, yarı mamul ve/veya diğer eşyaya fiziken dahil edilmiş veya diğer eşyanın üretim sürecine dahil edilmiş eşya anlamına gelir;
- (g) “Menşeli Olmayan Madde”, üretimde kullanılan, menşe ülkesi Akit Üyeler dışındaki bir ülke menşeli veya menşei belirlenemeyen her türlü madde anlamına gelir;
- (h) “Menşeli Eşya”, D-8 TTA’nın Menşe Kuralları hükümlerine uygun olarak menşeli kabul edilen eşya anlamına gelir;
- (i) “Üretim”, imal etmek, üretmek, monte etmek, işlemek, yetiştirmek, büyümek, beslemek, madencilik, özünü çıkartmak, hasat etmek, balıkçılık, tuzakla avlamak, bir araya getirmek, toplayıcılık, avcılık ve yakalamak da dahil olmak üzere eşya elde etme yöntemleri anlamına gelir ve
- (j) “Ülkeler”, karasularını da kapsayacak şekilde Akit Üyelerin toprakları anlamına gelir.

Kural 2

Menşe Kriteri

D-8 TTA kapsamında bir Akit Üye’nin ülkesinden diğer Akit Üye’nin ülkesine Kural 7 hükümlerine uygun şekilde doğrudan sevkiyatı yapılarak ihraç edilen eşya, aşağıda belirtilen menşe koşullarından herhangi birini karşılaması halinde tercihi tavizden yararlanabilecektir:

- (a) Kural 3’te belirtildiği ve tanımlandığı şekilde tamamen elde edilmiş veya üretilmiş ürünler; veya
- (b) Kural 4’e uygun olmaları kaydıyla tamamen elde edilmemiş veya üretilmemiş ürünler.

Kural 3

Tamamen Elde Edilmiş veya Üretilmiş Ürünler

1. Kural 2 (a) çerçevesinde aşağıda belirtilenler, bir Akit Üye’nin ülkesinde tamamen üretilmiş veya elde edilmiş kabul edilirler:

- (a) o ülkede hasat edilen, toplanan veya harmanlanan bitki ve bitkisel ürünler;
- (b) o ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar;

- (c) yukarıdaki paragraf (b)'de belirtilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler;
- (d) o ülkede avcılık, tuzakla avcılık, balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği, toplayıcılık veya yakalama yoluyla elde edilen ürünler;
- (e) kendi topraklarından, sularından, deniz yataklarından veya deniz yataklarının altından çıkarılan fakat paragraf (a) ile (d)'ye dahil olmayan mineral ürünler ve diğer doğal maddeler;
- (f) Akit Üye'nin kendi karasuları dışındaki sularda, deniz yataklarında ve deniz yataklarının altında uluslararası hukuka göre işletme hakkı bulunması koşuluyla, bu tür sulardan, deniz yataklarından veya deniz yataklarının altından çıkartılan ürünler;
- (g) bir Akit Üye'ye kayıtlı veya sözkonusu Akit Üye'nin bayrağı altında seyreden gemilerle açık denizden elde edilen balıkçılık ürünleri ve diğer denizcilik ürünleri;
- (h) bir Akit Üye'ye kayıtlı veya sözkonusu Akit Üye'nin bayrağı altında seyreden fabrika gemilerinin bordasında münhasıran paragraf (g)'de belirtilen ürünlerden işlenen ve/veya üretilen eşya;
- (i) esas amacını daha fazla sürdüremeyen ve yenilenmesi veya tamiri mümkün bulunmayan ve sadece imha edilmeye veya hammaddelerin bir kısmının geri kazanılmasına veya geri dönüşüme müsait kullanılmış ürünler;
- (j) o ülkede yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar; ve
- (k) münhasıran (a) ile (j)'deki paragraflarda tanımlanan ürünlerden bir Akit Üye'nin ülkesinde elde edilen veya üretilen eşya.
2. Paragraf 1(g) ve (h)'de belirtilen kendi gemileri veya kendi fabrika gemileri terimi sadece aşağıda belirtilen gemi ve fabrika gemileri için uygulanır:
- (a) Akit Üye'nin ülkesinde kayıtlı veya tescilli olanlar; veya
- (b) Bir Akit Üye'nin bayrağı altında seyredenler; veya
- (c) en az yüzde 50'si bir Akit Üye vatandaşlarına veya yönetim merkezi bu Akit Üyelerin ülkelerinden birinde bulunan, müdür veya müdürlerinin, Yönetim Kurulu veya Denetleme Kurulu Başkanı ve bu kurulların üyelerinin çoğunluğunun bir Akit Üye vatandaşı olan bir firmaya ve ilave olarak, ortaklık veya limited şirket durumunda, sermayesinin en az yarısı bu Akit Üye veya anılan Akit Üyelerin kamu kuruluşları ya da vatandaşlarına ait olanlar.

Kural 4

Tamamen Üretilmemiş veya Elde Edilmemiş Ürünler

1. Kural 2(b)'nin uygulanmasında bir ürün, muhteviyatının fabrika çıkış fiyatının % 40'ından az olmayan kısmının bir Akit Üye menşeli olması halinde, menşeli olarak kabul edilir.
2. Yerel katma değer muhteviyatının hesaplanmasında aşağıda belirtilen yöntem uygulanacaktır:

Fabrika Çıkış Fiyatı – Menşeli Olmayan Maddelerin Kıymeti

x 100 ≥ 40 %

Fabrika Çıkış Fiyatı

3. Menşeli olmayan maddelerin kıymeti:

(i) maddelerin ithalatı esnasındaki CİF Kıymeti; veya

(ii) işçilik veya işlemin yapıldığı Akit Üyenin ülkesinde menşei belli olmayan maddeler için ödendiği ilk olarak tespit edilebilen fiyattır.

Kural 5

Kümülatif Menşe Kuralı

Aksine hüküm bulunmadıkça, Kural 2’de belirtilen menşe şartlarını karşılayan ve D-8 TTA kapsamındaki tercihi rejimden yararlanmaya elverişli nihai ürün için bir Akit Üye’nin ülkesinde madde olarak kullanılan ürünlerin; nihai üründeki D-8 Akit Üye menşeli muhteviyat toplamının % 40’tan az olmaması kaydıyla nihai ürünün işçilik veya işlemin gerçekleştirildiği bir Akit Üye ülke menşeli olduğu kabul edilir.

Kural 6

Yetersiz Faaliyet ve İşlemler

Kural 3, 4 veya 5’in şartlarının karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, aşağıdakilerin menşe statüsü kazandırmada her halükârda yetersiz işçilik ve işlemler olduğu kabul edilir.

(a) nakliye ve depolama esnasında ürünlerin iyi koşullarda muhafaza edilmesini sağlamaya yönelik faaliyetler (kurutma, dondurma, tuzlu suda bekletme, havalandırma, yayma, soğutma, tuza, sülfür dioksit veya diğer sulu çözeltilere yatırma, hasar görmüş parçalardan ayırma ve diğer faaliyetler);

(b) tozdan arındırma, eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, eşleştirme (maddelerden setler oluşturma dahil) yıkama, boyama, kesmeyi içeren basit faaliyetler;

(c) ambalaj değişikliği ve eşyanın monte ve demonte edilmesi;

(d) basit kesme ve dilimleme;

(e) ürün veya paketler üzerine marka, etiket ve diğer benzeri ayırtedici işaretleri yapıştırma;

(f) yeniden paketleme veya şişeleme, beherlere koyma, torbalama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleştirme ve tüm diğer paketleme işlemleri;

(g) farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit karıştırılma işlemleri;

(h) tamamlanmış bir ürün oluşturmak üzere parçaların basit montajı;

- (i) demonte etmek;
- (j) hayvan kesimi;
- (k) sadece suyla veya eşyanın niteliklerini maddeten değiştirmeyen diğer maddelerle seyreltme;
- (l) dokuma kumaşları ütüleme veya presleme;
- (m) tahıl ve pirinci kabuklarından ayırma, kısmi veya tam ağartma, parlatma ve perdahlama;
- (n) şeker renklendirme veya şeker topraklarını biçimlendirme işlemleri; ve
- (o) meyvelerin, kuruyemişlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma.

Kural 7

Doğrudan Sevkiyat

D-8 TTA hükümlerinde sağlanan tercihli muamele sadece işbu Kuralların gereklerini yerine getirmiş, Akit Üyeler arasında doğrudan nakledilen ürünler için uygulanır. Bununla beraber, aktarma veya geçici depolama yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, bir veya daha fazla aracı Akit Üye Olmayan ülkeler üzerinden nakledilen ürünler de aşağıdaki koşullara bağlı olarak tercihli rejimden yararlanmaya elverişlidir:

- (a) transit girişin coğrafi sebeplerden dolayı haklı görülmesi veya münhasıran nakliye koşullarına bağlı olduğu kanısına varılması;
- (b) ürünlerin o ülkede ticarete veya tüketime konu edilmemesi;
- (c) ürünlerin boşaltma, tekrar yükleme veya iyi koşullarda muhafaza etmeye yönelik işlemler dışında bir işlemden geçmemiş olmaları; ve
- (d) yukarıda (a), (b) ve (c) bendinde belirtilen koşulların karşılandığına ilişkin kanıtlar, örneğin ihracatçı ülkeden transit ülkesi üzerinden geçişi kapsayan konşimento veya tek taşımacılık belgesi.

Kural 8

Ambalajlara Uygulanacak İşlem

- 1) Gümrük vergilerinin hesaplanmasında bir Akit Üye, ürünleri ambalajlarından ayrı olarak muameleye tabi tutabilir, diğer Akit Üye'den sevkedilen ithalat açısından bu tür ambalajların menşeyini ayrıca belirleyebilir.
- 2) Paragraf (1)'in uygulanmadığı durumda, ürünün menşeyinin belirlenmesi açısından ambalaj dikkate alınmaz.
- 3) Bir ürünün münhasıran nakliyesi için kullanılan ambalaj malzemesi ve mahfazalar ürünün menşeyinin belirlenmesi açısından dikkate alınmaz.

Kural 9

Aksesuarlar, Yedek Parçalar ve Aksamlar

Ürünle birlikte teslim edilen, aksesuarlar, yedek parçalar, aksamlar ve talimatname veya diğer enformasyon malzemeleri, bu tür aksesuar, yedek parçalar, aksamlar ve enformasyon malzemelerinin eşyayla birlikte sınıflandırılması ve ithalatçı Akit Üye tarafından gümrük vergilerinin tahsil edilmesi kaydıyla, ürünün menşei belirlenmede dikkate alınmaz¹.

Kural 10

Dolaylı Maddelere Uygulanacak İşlem

Aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın menşeinin belirlenmesinde, dolaylı maddelerin veya ürünlerin içerisinde kalmayan veya ürünlerin parçasını oluşturmayan ve onun imalatında kullanılan maddelerin menşei dikkate alınmaz.

Kural 11

Eşyanın Sınıflandırılması

Bu Kuralların uygulanmasında, eşya, maddeler ve ürünler Armonize Sistemin Genel Yorumlama Kuralları'na göre sınıflandırılır.

Kural 12

İhraç Ürünlerinin Yeniden İthalatı

Bir Akit Üye'den ihraç edilen menşeli eşyanın daha sonra yeniden ithal edilmesi halinde;

- a) geri gelen eşyanın ihraç edilenlerle aynı olduğu ve
- b) sözkonusu ülkede bulunmaları veya ihraç edilmeleri esnasında iyi koşullarda muhafaza edilmeleri için gerekli olanların ötesinde herhangi bir işleme tabi tutulmadıkları

Gümrük İdarelerini tatmin edecek derecede ispat edilmediği takdirde, bunların menşeli olmadığı kabul edilir.

Kural 13

Sergiler

1. Bir Akit Üye'nin ülkesi dışına sergilenmek üzere gönderilen ve sergiden sonra bir Akit Üye'nin ülkesine ithal edilmek üzere satılan menşeli ürünler, aşağıda belirtilenler hakkında

¹ Bir cihaz, makina, alet veya aracın parçası beraberinde teslim edilen, normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki ve fiyata dahil edilmiş bulunan ve bu nedenle ayrıca fatura edilmemiş olan aksesuarlar, yedek parçalar ve aksamlar; sözkonusu cihaz, makina, alet veya araç içinde mütalaa edilir

Gümrük İdarelerinin tatmin edilmesi kaydıyla, ithalatta D-8 TTA kapsamındaki tercihli rejimden yararlanırlar:

- (a) bir ihracatçının bu ürünleri bir Akit Üye'nin ülkesinden serginin yapıldığı ülkeye raketmesi ve orada sergilenmesi;
- (b) ürünlerin bu ihracatçı tarafından bir Akit Üye'nin ülkesindeki bir kişiye satılması veya tasarrufuna verilmesi;
- (c) ürünlerin sergi süresi içinde veya sergiden hemen sonra, sergilenmek üzere gönderildikleri durumda sevkedilmesi ve
- (d) ürünlerin sergilenmek üzere gönderildikleri andan itibaren, bu sergide teşhir edilmek dışında başka bir amaçla kullanılmaması.

2. D-8 TTA kapsamında bir D-8 menşe ispat belgesi hazırlanmalı veya düzenlenmeli ve ithalatçı ülkenin Gümrük İdarelerine normal şartlarda ibraz edilmelidir. Serginin adı ve adresi bu belgede gösterilmelidir. Gerekğinde, ürünlerin sergilendikleri koşullara dair ek kanıtlayıcı belgeler istenebilir.

3. Paragraf 1, özel amaçla yabancı ürün satmak üzere kurulmuş işyeri veya mağazalarda düzenlenmemiş olan, süresi zarfında eşyanın gümrük denetimi altında kaldığı her türlü ticaret, sanayi, tarım ve el sanatları sergi, fuar veya benzeri umumi gösterilere uygulanır.

Kural 14

Yasaklama

Herhangi bir Akit Üye, D-8 Sekreteryasına bildirimde bulunmak şartıyla ekonomik ve ticari ilişki kurmak istemediği Akit Üye Olmayan Ülke menşeli madde içeren ürünlerin ithalatını yasaklayabilir.

Kural 15

D-8 Menşe İspat Belgesi ve Operasyonel Belgelendirme Prosedürleri

1. Ürünlerin tercihli rejime elverişli olduğu, Gümrük İdareleri veya ihracatçı Akit Üyelerin yetkili Hükümetleri tarafından belirlenen ilgili yetkili makamlarca düzenlenen D-8 Menşe İspat Belgesi ile desteklenmeli ve bu talep diğer Akit Üyelere Ek'te yer alan Operasyonel Belgelendirme Prosedürlerine göre bildirilmelidir.
2. Ek ve onun İlavesi D-8 Menşe Kurallarının ayrılmaz parçasını oluşturur.

Kural 16

Anlaşmazlıkların Çözümü

1. D-8 Menşe Kuralları hükümlerinin uygulanması ve yorumu konusunda Akit Üyeler arasında çıkabilecek herhangi bir uyuşmazlık D-8 TTA'nın 26'ncı maddesine göre çözüme kavuşturulur.
2. İthalatçı ile ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresi arasında çıkabilecek her türlü uyuşmazlık, adı geçen ülkenin mevzuatı çerçevesinde çözümlür.

Kural 17

Cezalar

Ürünler için tercihli muamele hakkı elde etmek amacıyla yanlış bilgi içeren belgeyi hazırlayan ve hazırlattıran şahıslara ulusal mevzuata uygun olarak ceza uygulanır.

Kural 18

Serbest Bölgeler

1. Akit Üyeler, nakliye esnasında, kendi ülkelerinde bulunan bir serbest bölgeyi kullanan, bir D-8 Menşe İspat Belgesi kapsamında ticarete konu ürünlerin başka ürünlerle değiştirilmelerini veya bozulmalarını önleyici normal işlemler dışındaki herhangi bir işleme tabi tutulmalarının temini konusundaki gerekli bütün tedbirleri alacaklardır.

2. Paragraf 1 hükümlerine istisna olarak, Akit Üyelerden biri menşeli ürünler bir D-8 Menşe İspat Belgesi kapsamında bir serbest bölgeye ithal olunur ve bir işlem veya muameleden geçirilirse ilgili idare, uygulanan işlem veya muamelelerin bu D-8 Menşe Kuralları ve onun Ek'i hükümlerine uygun olması koşuluyla, ihracatçının talebi üzerine yeni bir D-8 Menşe İspat Belgesi düzenleyecektir.

Kural 19

Transit Durumdaki veya Antrepodaki Eşya

D-8 Menşe Kuralları hükümlerine uygun olan ve D-8 TTA'nın yürürlüğe girdiği tarihte nakliye halinde olan ya da bir Akit Üye'nin ülkesindeki antrepolarda veya serbest bölgelerde geçici depolanan eşya, ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresine D-8 TTA'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde, sonradan düzenlenmiş bir D-8 Menşe İspat Belgesi ve nakliye koşullarına ilişkin tevsik edici her tür belgenin sunulması kaydıyla, menşeli olarak kabul edilebilir.

Kural 20

Gözden Geçirme ve Değişiklikler

1. D-8 Menşe Kuralları gerektiğinde D-8 TTA'nın 30'uncu maddesinde öngörülen prosedüre göre bir Akit Üyenin talebi üzerine gözden geçirilebilir ve değiştirilebilir.

2. Bu Kural'ın 1'inci paragrafına hael gelmeksizin, Ek ve onun ilavesi Ek'in 14'üncü maddesi hükümlerine göre gözden geçirilebilir ve değiştirilebilir.

OPERASYONEL BELGELENDİRME PROSEDÜRLERİ

BÖLÜM I

D-8 MENŞE İSPAT BELGESİNİN DÜZENLENMESİ

Madde 1

Genel Koşullar

Bir Akit Üye ülkesi menşeli ürünler, diğer Akit Üye ülkesine ithal edilmesi halinde, bir örneği ekte yer alan D-8 Menşe İspat Belgesinin ibraz edilmesi üzerine D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA)'ndan yararlanır.

Madde 2

D-8 Menşe İspat Belgesi Düzenlenmesine İlişkin Prosedür

1. D-8 Menşe İspat Belgesi, ihracatçının veya ihracatçının sorumluluğunda yetkili temsilcisinin yazılı başvurusuna binaen, Gümrük İdareleri veya ihracatçı ülkenin hükümeti tarafından belirlenmiş yetkili makamlar (bundan sonra düzenleyen makam olarak anılacaktır) tarafından düzenlenir.
2. Bu amaçla, ihracatçı veya yetkili temsilcisi, örnekleri ekte yer alan D-8 Menşe İspat Belgesi ve başvuru formunu dolduracaktır. Bu formlar İngilizce dilinde ihracatçı ülkenin iç mevzuat hükümlerine uygun olarak doldurulacaktır. Eğer el yazısı kullanılırsa matbaa harfleriyle ve mürekkeple doldurulacaktır. Eşyanın tanımı, bu amaçla ayrılmış ekli formların 7 no.lu kutucuğu içine boş satır bırakılmaksızın yapılmalıdır. Eğer kutunun tamamı dolmaz ise, tanımın son satırının altına bir yatay çizgi çekilerek, boş alan çapraz bir çizgi ile kapatılır.
3. D-8 Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, D-8 Menşe İspat Belgesini verecek ihracatçı ülkenin yetkili makamlarının talep edebileceği, sözkonusu eşyanın menşe statüsü ile işbu Ek ve D-8 Menşe Kurallarının diğer koşullarının yerine getirilmiş olduğunu tevsik eden tüm ilgili vesaiki herhangi bir zamanda ibraz etmeye hazırlıklı olacaktır.
4. Bir D-8 Menşe İspat Belgesi, sözkonusu ürünlerin o Akit Üye ülke menşeli olduğunun kabulü ve işbu Ek ve D-8 Menşe Kurallarının diğer koşullarının yerine getirmesi durumunda, bir Akit Üye'nin Gümrük İdareleri ya da yetkili makamları tarafından düzenlenecektir. Menşe devleti, belgenin 3 no.lu kutusuna dercedilir.
5. Bir D-8 Menşe İspat Belgesini düzenleyen yetkili makamlar, ürünlerin menşe statüsünün ve işbu Ek ve D-8 Menşe Kurallarının diğer koşullarının yerine getirildiğinin kontrolü için gereken her tedbiri alacaktır. Bu amaçla, her türlü delil talebinde bulunma ve ihracatçının hesaplarında denetleme yapma veya gerekli görülen başka herhangi bir kontrol hakkına sahip olacaklardır. Düzenleyen makamlar Paragraf 2'de atıfta bulunulan formların usulüne

doldurulmasını da sağlarlar. Özellikle, ürünün tanımı için ayrılmış bulunan 7 no.lu kutucuğun, her türlü sahte ilaveler yapılması olasılığını ortadan kaldırılabacak şekilde doldurulmuş olduğunu kontrol edeceklerdir.

6. D-8 Menşe İspat Belgesi düzenlenerek, fiili ihracatın gerçekleştiği veya kesinleştiği anda, ihracatçının kullanımına verilecektir.

Madde 3

Sonradan Verilen D-8 Menşe İspat Belgesi

1. Bir D-8 Menşe İspat Belgesi istisnai olarak ürünün sevkiyat tarihinden itibaren **altı ay** geçmemek kaydıyla aşağıdaki durumlara bağlı olarak ait olduğu eşyanın ihracatından sonra düzenlenebilir:

(a) hatalar, istenmeyerek yapılan ihmaller veya özel durumlar nedeniyle ihracat esnasında düzenlenmemiş ise; veya

(b) Gümrük İdareleri veya yetkili makamlar, bir D-8 Menşe İspat Belgesinin düzenlenmiş ancak ithalat esnasında teknik nedenlerle kabul edilmemiş olduğu hususunda ikna edilirse.

2. Paragraf 1'in uygulanması için ihracatçı, başvurusunda D-8 Menşe İspat Belgesinin ait olduğu ürünlerin ihracat yer ve tarihini ve talebinin gerekçelerini belirtmek zorundadır.

3. Bir D-8 Menşe İspat Belgesi, ihracatçının müracaatındaki bilgilerin müteakabil dosya ile uyumlu olduğunun doğrulanması kaydıyla sonradan düzenlenebilir.

4. Sonradan düzenlenen D-8 Menşe İspat Belgesi, aşağıdaki ibareyi taşımalıdır:

- "ISSUED RETROSPECTIVELY"

5. Paragraf 4'te belirtilen ibare, D-8 Menşe İspat Belgesinin 6 no.lu (Gözlemler) kutusuna konulur.

Madde 4

İkinci Nüsha D-8 Menşe İspat Belgesinin Düzenlenmesi

1. Bir D-8 Menşe İspat Belgesinin çalınması, kaybolması veya hasar görmesi halinde ihracatçı, Gümrük İdaresine veya belgeyi düzenleyen yetkili makama, elindeki ihracat belgelerine dayanarak ikinci bir nüsha düzenlenmesi için başvurabilir.

2. Bu şekilde düzenlenen ikinci nüsha, aşağıdaki ibareyi taşımalıdır:

- "DUPLICATE"

3. Paragraf 2'de belirtilen ibare, ikinci nüsha D-8 Menşe İspat Belgesinin 6 no.lu kutusuna (Gözlemler) konulur.

4. Orijinal D-8 Menşe İspat Belgesinin veriliş tarihini taşıması gereken ikinci nüsha, bu tarihten itibaren hüküm ifade edecektir.

Madde 5

Önceden Düzenlenmiş veya Hazırlanmış bir D-8 Menşe İspat Belgesine İstinaden

D-8 Menşe İspat Belgesi Düzenlenmesi

1. Menşeli ürünler bir Akit Üye'nin ülkesindeki Gümrük İdaresinin kontrolü altında iken, sözkonusu ürünlerin tamamı veya bir bölümünün gümrük işlemlerinin tamamlanması amacıyla o Akit Üye'nin ülkesi içinde başka bir yere göndermek üzere, orijinal menşe ispat belgesinin bir veya daha fazla D-8 Menşe İspat Belgesi ile değiştirilmesi mümkündür. Müfrez D-8 Menşe İspat Belgesi/Belgeleri, ürünleri kontrolü altında bulunduran Gümrük İdaresi veya yetkili makamlar tarafından düzenlenir.

2. Bir Akit Üye'nin ülkesindeki Gümrük İdaresinin kontrolü altında bulunan Gümrük Antrepolarına ithal edilen veya konulan Akit Üye ülkelerinden biri menşeli ürünlerin tamamının veya bir kısmının diğer bir Akit Üye ülkesine gönderilmesi halinde ürünleri kontrolü altına tutan Gümrük İdareleri veya yetkili makamlarca yeni bir D-8 Menşe İspat Belgesi düzenlenir. Bu durumda menşe devleti D-8 Menşe İspat Belgesinin 3 no.lu kutusuna dercedilir.

Madde 6

D-8 Menşe İspat Belgesinin Geçerliliği

1. Bir D-8 Menşe İspat Belgesi, ihracatçı ülkede düzenlenme tarihinden itibaren altı ay süreyle geçerli olacaktır ve bu süre zarfında ithalatçı ülkenin Gümrük İdarelerine ibraz edilmek zorundadır.

2. Paragraf 1'de belirtilen son ibraz tarihinden sonra ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresine ibraz edilen D-8 Menşe İspat Belgesi, bu belgelerin belirlenmiş son tarihe kadar ibraz edilememesinin ihracatçının kontrolü dışında gerçekleşen istisnai durumlardan kaynaklanması halinde tercihli muamele uygulanmak üzere kabul edilebilir.

3. Diğer geç ibraz hallerinde, ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresi, ürünlerin belirtilen son tarihten önce sunulmuş olması kaydıyla D-8 Menşe İspat Belgesini kabul edebilir.

Madde 7

D-8 Menşe İspat Belgesinin İbrazı

Bir D-8 Menşe İspat Belgesi, ithalatçı ülkedeki usullere uygun olarak bu ülkenin Gümrük İdarelerine ibraz edilir. Anılan idareler, ürünlerin D-8 TTA'nın uygulanmasının gerektirdiği koşulları sağladığına ilişkin ithalatçının beyanı ile birlikte ithalat beyannamesini de talep edebilir.

Madde 8

Parçalar Halinde İthalat

İthalatçının talebi üzerine ve ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresince belirlenen şartlara binaen, Armonize Sistem'in 2(a) Genel Kuralı anlamındaki birleştirilmemiş veya monte edilmemiş halde olan ve Armonize Sistem'in XVI ve XVII. bölümlerinde veya 7308 ve 9406 pozisyonlarında yer alan ürünlerin, parçalar halinde ithal edilmesi halinde, bu tür ürünler için

tek bir D-8 Menşe İspat Belgesi, ilk parçanın ithalatı sırasında Gümrük İdaresine ibraz edilecektir.

Madde 9

Destekleyici Belgeler

Madde 2(3) 'de belirtilen, bir D-8 Menşe İspat Belgesi kapsamındaki ürünlerin Akit Üye Ülkelerden biri menşeli olduğunu ve bu Ek ile D-8 Menşe Kurallarının diğer koşullarını yerine getirdiğini tevsik etmek amacıyla kullanılan belgeler, bunların yanında aşağıda belirtilenleri de içerebilir:

- (a) ihracatçı veya tedarikçi tarafından, sözkonusu eşyanın elde edilmesi için gerçekleştirilen işlemleri belgeleyici nitelikte, örneğin hesaplarında veya iç muhasebesinde yer alan doğrudan deliller;
- (b) Akit Üye Ülkelerden birinde düzenlenmiş veya hazırlanmış, imalatla kullanılan maddelerin menşe statüsünü tevsik eden, iç mevzuat uyarınca kullanılan belgeler;
- (c) Akit Üye Ülkelerden birinde düzenlenmiş veya hazırlanmış, sözkonusu Akit Üye Ülkede maddeler üzerinde yapılan işçilik veya işlemi tevsik eden, iç mevzuat uyarınca kullanılan belgeler;
- (d) Bir Akit Üye Ülkede işbu Ek ve D-8 Menşe Kuralları uyarınca düzenlenmiş, kullanılmış maddelerin menşe statüsünü tevsik eden D-8 Menşe İspat Belgesi.

Madde 10

D-8 Menşe İspat Belgesi ve Destekleyici Belgelerin Muhafazası

1. D-8 Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için müracaatta bulunan ihracatçı, işbu Ek'in 2(3) maddesinde belirtilen vesaiki en az üç yıl muhafaza edecektir.
2. D-8 Menşe İspat Belgesi düzenleyen ihracatçı ülkenin Gümrük İdareleri ya da yetkili makamları, Madde 2(2)' de belirtilen başvuru formunu en az üç yıl muhafaza edecektir.
3. İthalatçı ülkenin Gümrük İdaresi, kendisine ibraz edilen D-8 Menşe İspat Belgesini en az üç yıl muhafaza edecektir.

Madde 11

Farklılıklar ve Şekli Hatalar

1. D-8 Menşe İspat Belgesi üzerindeki ibareler ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla Gümrük İdarelerine ibraz edilen belgeler üzerindeki ibareler arasında bulunabilecek küçük tutarsızlıklar, belgenin sunulan ürünlere karşılık geldiğinin ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresince usulünce tespit edilmesi kaydıyla, D-8 Menşe İspat Belgesini kendiliğinden geçersiz kılmaz.
2. D-8 Menşe İspat Belgesi üzerindeki ifadelerin doğruluğu üzerinde şüphe yaratması sözkonusu olmayan, daktilo hatası gibi bariz şekli hatalar, menşe ispat belgesinin reddedilmesini gerektirmez.

3. D-8 TTA kapsamında tercihli rejimden yararlanmaya elverişli olmayan ürünlerin D-8 Menşe İspat Belgesinde listelenmesi halinde bu durum aynı D-8 Menşe İspat Belgesinde listelenen ve tercihli rejimden yararlanmak üzere bu Ek ve D-8 Menşe Kurallarının koşullarını yerine getiren ürünleri etkilemeyecek ve aksatmayacaktır.

BÖLÜM II

İDARİ İŞBİRLİĞİ DÜZENLEMELERİ

Madde 12

Karşılıklı Yardım

1. Akit Üyeler, birbirlerine kendi Gümrük İdarelerinde veya yetkili makamlarınca D-8 Menşe İspat Belgesinin düzenlenmesinde kullanılan imza ve mühürlerin örnek baskılarını ve sözkonusu belgelerin sonradan kontrolünden sorumlu Gümrük İdarelerinin veya yetkili makamlarının adres ve mühür örneklerini sağlayacaklardır.
2. Bu Ek'in ve D-8 Menşe Kurallarının düzgün uygulanmasını teminen, Akit Üyeler yetkili Gümrük İdareleri ve yetkili makamları vasıtasıyla, birbirlerine düzenlenen D-8 Menşe İspat Belgelerinin geçerliliklerinin ve bu belgelerde yer alan bilgilerin doğruluğunun kontrolünde yardımcı olacaklardır.

Madde 13

D-8 Menşe İspat Belgesinin Kontrolü

1. Düzenlenen D-8 menşe ispat belgelerinin sonradan kontrolü, sondaj usulü ile veya ithalatçı ülke Gümrük İdaresinin bu belgelerin geçerliliğine, sözkonusu ürünlerin menşe statüsüne veya işbu Ek ve D-8 Menşe Kurallarının diğer koşullarının yerine getirilişine ilişkin makul şüphesi olduğu her an yapılacaktır.
2. Paragraf 1 hükümlerini yerine getirmek amacıyla, ithalatçı ülkenin Gümrük İdaresi ya da yetkili makamları, D-8 Menşe İspat Belgesi ve fatura veya bu vesaiklerin birer kopyasını, gerektiğinde araştırmanın gerekçelerini de belirterek ihracatçı ülkenin Gümrük İdaresine ya da yetkili makamlarına geri gönderecektir. D-8 Menşe İspat Belgesinde yer alan bilgilerin doğru olmadığı kanaatini uyandıran elde edilmiş tüm belge ve bilgi, kontrol talebini desteklemek üzere gönderilecektir.
3. Kontrol, ihracatçı ülkenin Gümrük İdareleri ya da yetkili makamları tarafından yapılacaktır. Bu amaçla, ihracatçı ülkenin Gümrük İdaresi ya da yetkili makamları, her türlü delil talep etme ve ihracatçının hesaplarını denetleme veya uygun gördüğü diğer kontrolleri yapabilme yetkisine sahip olacaktır.
4. Eğer ithalatçı ülkenin Gümrük İdareleri ya da yetkili makamları, kontrol sonucunun beklenmesi süresinde sözkonusu ürünlere tercihli muamele tanınmasını askıya almaya karar verirse, ürünlerin gerekli görülen ihtiyati tedbirlere bağlı olarak serbest bırakılması ithalatçıya önerilecektir.
5. Kontrol talebinde bulunan Gümrük İdaresi ya da yetkili makamları, bu kontrolün sonuçlarından mümkün olan en kısa zamanda haberdar edilecektir. Bu sonuçlar, belgelerin gerçek olup olmadığını, sözkonusu ürünlerin Akit Üye Ülkelerden biri menşeli olarak kabul

edilip edilemeyeceğini ve bu Ek ile D-8 Menşe Kurallarının diğer gerekliliklerini taşıyıp taşımadığını açıkça göstermelidir.

6. İşbu D-8 Menşe Kurallarının 5'inci Kural'ına göre kümülasyon hükümlerinin Madde 2(4)'e göre uygulanması halinde, cevap tabii olunan belgenin bir örneğini (örneklerini) de içerir.

7. Makul şüphe olması halinde, kontrol talebine on ay içinde cevap alınmaz veya cevap sözkonusu belgenin gerçekliğinin veya ürünlerin gerçek menşeinin tespitine imkan verecek ölçüde yeterli bilgi içermiyorsa, talepte bulunan Gümrük İdareleri ya da yetkili makamlar, istisnai durumlar haricinde, tercih tanınmasını reddedecektir.

Madde 14

Değişiklikler

1. İşbu Ek'in hükümleri gerektiğinde herhangi bir Akit Üye ülkenin talebi üzerine gözden geçirilebilir.

2. Danışma Komitesi bu Ek'in hükümlerini oybirliği ile değiştirebilir. Oybirliği sağlanamaması halinde, Danışma Komitesi bu Ek'in hükümlerini üçte iki oy çokluğuyla değiştirebilir.

Madde 15

İlave

Bu Ek'in İlavesi onun ayrılmaz parçasını oluşturur.

İLAVE

**D-8 MENŞE İSPAT BELGESİ VE
D-8 MENŞE İSPAT BELGESİ İÇİN BAŞVURU ÖRNEKLERİ**

Basım talimatı

1. Her bir form 210x297 mm. ebadında olmalıdır; uzunlukta eksi 5 mm. veya artı 8 mm.lik bir toleransa izin verilebilir. Kullanılan kağıt beyaz ve yazım boyutunda olmalı, mekanik kağıt hamuru içermemeli ve ağırlığı 25gr/m²den az olmamalıdır. Sözkonusu form, mekanik ve kimyasal araçlarla yapılabilecek tahrifatı gözle görünür hale getiren yeşil meneviş desenli baskılı zemine sahip olmalıdır.
2. Akit Üyelerin Gümrük İdareleri veya yetkili makamları, formları bizzat basmak veya onaylanmış basımevlerine bastırtmak hakkını saklı tutabilirler. İkinci durumda her bir form, Akit Üyelerin onay işaretini havi isminin başlangıcını içeren (örneğin Türkiye için TR) referans numarası taşınmalıdır. Her bir form basımevinin isim ve adresini veya basımevini tanıtıcı bir işareti taşınmalıdır. Form ayrıca kendisini tanıtıcı mahiyette baskılı veya baskısız bir seri numarası taşınmalıdır.

D-8 MENŞE İSPAT BELGESİ

1. İhracatçı (Adı, açık adresi, ülke)		D-8 Menşe İspat Belgesi No A 000.000-TR	
		Bu formu doldurmadan önce arkadaki notları okuyunuz.	
2. Malın gönderildiği şahıs (Adı, açık adresi, varış ülkesi)		3. Ürünlerin menşeli sayıldığı Akit Üye	
4. Menşe Kriteri ☐ a) Tamamen Elde Edilmiş/Üretilmiş (Kural 3) ☐ b) Tamamen Üretilmemiş/Elde Edilmemiş (Kural 4) (* Uygun kutuya X işareti koyunuz.)			
5. Taşımaya ilişkin bilgiler		6. Gözlemler (*) ☐ .....ile kümülasyon yapılmıştır. (ülke(ler)nin ismi) ☐ Kümülasyon yapılmamıştır. (* (uygun kutuya(X)işareti koyunuz)	
7. Sıra No, Ürünlerin AS kodu, tanımı; Marka ve işaretler; Kolilerin sayısı ve türü⁽¹⁾		8. Brüt ağırlık (kg) veya diğer ölçüler (Litre, metreküp, v.s.)	9. Faturaların tarih ve numarası
10. İhracatçı Beyanı Aşağıda imzası bulunan ben, yukarıda belirtilen eşyanın bu belgenin düzenlenmesi için gerekli olan koşullara uygun olduğunu beyan ederim. Yer ve tarih ..... (İmza)		11. Gümrük İdarelerinin veya Yetkili Makamların Onayı <i>Onaylanan Beyan İhracat Belgesi</i> ⁽²⁾ Gümrük İdaresi veya Yetkili Makam ..... Düzenleyen Katılımcı Ülke ..... Yer ve tarih ..... Mühür (İmza)	

(1) Eşya ambalajlı değilse, yerine göre eşyaların sayısını veya "dökme" olduğunu belirtiniz.

(2) Yalnız ihracatçı ülke kurallarının gerekli gördüğü yerleri doldurunuz.

D-8 MENŞE İSPAT BELGESİ İLE İLGİLİ KONTROL⁽¹⁾

Doğruluğun Kontrolü İstemi:	Kontrolün Sonucu
<p><i>Bu belgenin doğruluk ve kurallara uygunluğunun kontrolü talep edilir.</i></p> <p>(Yer ve Tarih)</p> <p>(Mühür)</p>	<p>Yapılan kontrol bu sertifikanın⁽¹⁾</p> <p>☐ Belirtilen Gümrük İdaresi ya da yetkili makamlarca düzenlendiğini ve içerdiği bilgilerin doğru olduğunu göstermektedir.</p> <p>☐ Doğruluk ve kurallara uygunluk koşullarına cevap vermediğini göstermektedir. (Ekteki açıklamalara bakınız.)</p> <p>(Yer ve Tarih)</p> <p>(Mühür)</p>

NOTLAR

1. Belge, silinmeler veya birbiri üzerine yazılmış kelimeler ihtiva edemez. Değişiklikler doğru olmayan kayıtların üzerinin çizilmek ve gerekli düzeltmeler eklenmek suretiyle yapılır. Böyle bir değişiklik, belgeyi düzenleyen kişi tarafından paraf edilmeli ve düzenlendiği Akit Üye Gümrük İdaresi veya yetkili makamları tarafından onaylanmalıdır.
2. Belgeye kaydedilen maddeler arasında boşluk bırakılmamalı ve her bir madde önüne bir sıra numarası konulmalıdır. Son maddenin hemen altına yatay bir çizgi çekilmelidir. Kullanılmayan yerler, sonradan bir eklemeyi imkansız kılmak üzere iptal edilmelidir.
3. Eşya, ticari faaliyetlere uygun olarak ve teşhis edilmelerini sağlayacak yeterli ayrıntılarıyla tanımlanmalıdır.

¹ Operasyonel Belgelendirme Prosedürlerinin 13. maddesine göre kontrol

D-8 MENŞE İSPAT BELGESİ İÇİN BAŞVURU

1. İhracatçı (Adı, açık adresi, ülke)		Bu formu doldurmadan önce arkadaki notları okuyunuz.	
2. Malları gönderildiği şahıs (Adı, açık adresi, ülke)		3. Ürünlerin menşeli sayıldığı Akit Üye	
4. Menşe Kriteri ☐ a) Tamamen Elde Edilmiş/Üretilmiş (Kural 3) ☐ b) Tamamen Üretilmemiş/Elde Edilmemiş (Kural 4) (* Uygun kutuya X işareti koyunuz.		6. Gözlemler (*) ☐ .....ile kümülasyon yapılmıştır. (ülke(ler)nin ismi) ☐ Kümülasyon yapılmamıştır. (* (uygun kutuya(X)işareti koyunuz)	
5. Taşıma ilişkin bilgiler		7. Ürünlerin sıra no.su, AS kodu, tanımı; Marka ve işaretler; Kolilerin sayısı ve türü ⁽¹⁾	
		8. Brüt ağırlık (kg) veya diğer ölçüler (Litre, metreküp, v.s.)	
		9. Faturaların tarih ve numarası	

(1) Eşya ambalajlı değilse, yerine göre eşyanın sayısını veya "dökme" olduğunu belirtiniz..

İHRACATÇI BEYANI

Ben aşağıda imzası bulunan ve arka sayfada tanımlanan eşyanın ihracatçısı;

Eşyanın, ekli sertifikanın düzenlenmesini gerektiren koşullara uygun olduğunu BEYAN;

Eşyanın bu koşullara uygunluğunu sağlayan şartların aşağıda belirtildiği gibi geliştiğini İZAH;

.....
.....
.....

Aşağıdaki destekleyici belgeleri İBRAZ ⁽¹⁾

.....
.....
.....

Yetkili mercilerin isteği üzerine, ekli sertifikanın düzenlenmesi için gerekli gördükleri her türlü destekleyici belgeyi ibraz edeceğimi ve gerekirse, bu merciler tarafından hesaplarımın kontrolünü ve yukarıdaki eşyaların imalat işlemlerinin denetlenmesini kabul ettiğimi TAAHHÜT;

Bu eşya için ekli TPS-OIC Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi hususunda gereğini ARZ Ederim.

.....
(Yer ve tarih)

.....
(İmza)

⁽¹⁾ Örneğin: imalatta kullanılan ürünlere veya aynen reeksport edilen mallara ilişkin ithal evrakı, D-8 belgeleri, faturalar, imalatçı beyanları, vs.

